

Resolució contra la uberització de l'economia

El conflicte entre el col·lectiu del taxi i els conductors de vehicles de transport amb conductor (VTC) és un dels majors enfrontaments socials que s'ha viscut en els últims anys. Així, s'han posat sobre la taula, entre altres moltes qüestions relatives, la gestió de les llicències o l'intrusisme laboral d'un sector respecte l'altre. Aquest enfrontament ha estat causat per unes grans empreses digitals que ha enfrontat el precariat tant del taxi com dels VTC.

En els últims anys hem vist un auge de la malanomenada "economia col·laborativa", basada en models de grans empreses que han precaritzat les relacions laborals en els sectors on s'han introduït. Basades en plataformes digitals d'accés ràpid sobretot en smartphones, suposades start-ups com Uber, Cabify, Glovo o Deliveroo s'han fet milionàries a través de fer d'intermediàries entre usuàries i prestadores de serveis. No per cobrir necessitats, sinó per crear-ne i explotar-les a partir d'uns serveis que tendeixen al monopoli.

Hem de deixar de parlar, doncs, d'economia col·laborativa. La suposada capacitat de col·laboració entre proveedores de serveis i usuàries per a benefici mutu no és real. Al contrari, aquestes grans multinacionals es basen en el control d'una plataforma digital per posar el sector en qüestió sota el seu control. Obliguen a terceres persones a obtenir elles els serveis (cotxes, llicències VTC, contractes d'autònom...) per tal que la companyia no hagi de gastar ni un euro en el seu manteniment. En resum, és un pas més del capitalisme per a reduir costos a expenses no només de drets laborals, sinó també de drets de les usuàries. Això és l'economia de plataformes.

Combatem el relat!

Per la seva novetat, aquest tipus d'explotació és subjecte de tot un rentat de cara que necessitem combatre. En general, es tracta d'un relat basat en què qualsevol trava a les seves maneres d'operar és posar barreres al progrés. Aquest discurs no només l'amplifiquen els lobbies vinculats a les empreses de plataformes, sinó també mitjans de comunicació i grups d'investigació que es veuen captivats per uns aires de futurisme prou atractius.

Se'ns diu que són start-ups innovadores, i que regular-les és bloquejar la iniciativa dels petits emprenedors. Que la tecnologia permet afavorir la "llibertat empresarial" en sectors "tancats" a qualsevol competència. En definitiva, que el futur passa perquè les usuàries facin servir serveis que compleixin les seves necessitats exactes i no paguin per a res més.

En realitat, però, veiem que aquestes suposades petites empreses són en l'actualitat grans multinacionals que operen a escala global. Per aconseguir-ho, es basen en el control d'oferta i demanda regionals a través de les seves plataformes digitals.

En aquest sentit, podem veure com una de les companyies més grans del món en el sector de la mobilitat privada no té un sol cotxe en propietat. O, en el sector de l'habitatge de temporada, Airbnb tampoc posseeix cap pis. Com tota empresa privada, busquen fer-se amb la major part del seu nínxol de mercat possible. Per això no deixen que cap oposició els faci front, sigui d'un govern municipal rebel o de tot un gremi sectorial.

Per un model de serveis públics basats en la comunitat

Per aconseguir fer-se amb la primacia en el seu sector de l'economia, aquestes companyies gasten milions d'euros en fer pressió per obtenir regulacions favorables als seus models de negoci. Quan no ho aconsegueixen, amenacen de marxar d'un territori (o ho fan directament, com hem vist aquests dies amb Uber i Cabify a Barcelona) i deixen a la seva borsa de precaris desamparada. No hi perden res perquè l'escala global els permet seguir existint; al contrari, no només fan pressió legislativa sinó que moviments com aquests enfronten precariat amb precariat.

Veiem doncs com la mateixa naturalesa multinacional de les companyies de plataformes, així com la naturalesa de les seves operacions, les facin difícils de regular. A més de tot el lobbisme que poden exercir, els recursos financers són molt més grans que les dels seus opositors. De fet, operen justament gràcies a l'evasió fiscal, les baixes taxes de canvi mundials i la subvenció pública d'innovacions tecnològiques (per exemple, vehicles sense conductor en el cas d'Uber).

En definitiva, veiem com les xarxes sense fronteres d'Internet són també una eina útil per a què el neoliberalisme tecnocràtic s'esmunyeixi encara més en molts llocs de feina. Ens trobem, doncs, davant un intent d'imposició d'un model privat de l'economia, on es situa l'interès individual (o, en els casos de les empreses, interès corporatiu) per sobre de qualsevol altra necessitat.

Per tot això, des de Joves d'Esquerra Verda:

- Demanem als governs locals i a la Generalitat que segueixin protegint els llocs de feina dels sectors precaritzats arrel de la irrupció de les plataformes. En aquest sentit, recordem que tant el precariat del taxi com dels VTC tenen dret a un sou i vida dignes, allunyades de l'explotació que certs models tradicionals i digitals proposen.
 - Per atorgar solucions al conflicte, però, hem de seguir defensant que qui primer ha de gaudir de l'ús de la via pública són les vianants. Qualsevol solució del conflicte no ha d'anar en detriment de construir ciutats i pobles sostenibles, adaptats a les persones i no als vehicles.
- Exigim una governança multinivell que permeti fer front al capitalisme de plataformes en els seus diversos causants. Cal una regulació de l'ús d'infraestructures a nivell regional i local per tal de protegir la gent comuna dels abusos de l'economia digital. Igualment, cal que l'evasió fiscal s'abordi a nivell europeu d'una vegada per totes, ja que és l'única manera que tenim per protegir-nos davant l'actuació global de les empreses de plataformes.
- Proposem la necessitat de buscar solucions a llarg termini que canviïn el model monopolístic a què ens veiem sotmeses. És necessari que passem al control de les plataformes a través d'un model cooperatiu entre administracions públiques i associacions ciutadanes. Només així aconseguirem posar la tecnologia al servei de la resolució de les desigualtats i no les persones al servei de la tecnologia.